

Šilumos taupymas

Išlaidos šildymui ir karštam vandeniui sudaro didžiąją dalį mokesčių už būstą, todėl labai svarbu atkreipti dėmesį į šilumos taupymą. Šilumos suvartojimą daugiabučių namų ir kitų pastatų šildymui didžiaja dalimi apsprendžia jų būklė. Kuo daugiabutis namas prasčiau prižiūrimas, kuo jis nesandaresnis, prastesnės būklės šildymo ir karšto vandens sistemos, tuo gyventojai moka brangiau, nes didesnis šilumos suvartojimas. Šilumos kaina visiems gyventojams vienoda ir priklauso tik nuo suvartoto šilumos kiekio.

Renovuotų namų sąskaitų už šilumą dydis ir sunaudotas šilumos kiekis gali būti perpus mažesnis už nerenovuotų namų. Geriausias sprendimas, suteikiantis visas galimybes efektyviai vartoti šilumą ir gauti mažesnes sąskaitas – kompleksinis pastatų atnaujinimas. Tačiau ir kol namas nerenovuotas, galima pasirinkti paprastesnes priemones, kurias įdiegus sumažėtų šilumos suvartojimas. Tam nereikia didelių investicijų, tačiau taikant prieinamas taupymo priemones daugiabučiuose namuose galima sumažinti šilumos suvartojimą net iki 10 proc. Gali užtekti uždaryti ir užsandarinti duris, langus, įrengti šilumą atspindinčius ekranus ar iki palangės patrumpinti užuolaidas. Visgi pačią didžiausią įtaką šildymo sąskaitoms turi atskiro pastato būklė, jo energetinė kokybė. Šilumos energijos suvartojamas skirtinguose namuose panašios kvadratūros butuose, gali labai skirtis.

Kaip sumažinti šilumos suvartojimą?

Daugiausia šilumos energijos galima sutaupyti atlikus viso namo kompleksinę renovaciją. Jos metu apšiltinus pastatų išorę, sutvarkius pastatų šildymo, karšto vandens ir vėdinimo sistemas, modernizavus šilumos punktą, galima ženkliai sumažinti šilumos suvartojimą, tačiau kompleksinė renovacija užtrunka ilgai ir kainuoja brangiai. Jeigu daugiabučių gyventojai tam dar nėra pasiruošę, vertėtų apsvarstyti šilumos punkto mažąją renovaciją – paprastas ir ženkliai pigesnes priemones, kurias įgyvendinus iki šildymo sezono, išlaidos už būsto šildymą būtų mažesnės.

Mažoji renovacija

Sąskaitas už šildymą galima ženkliai sumažinti atliekant ir mažąją renovaciją. Tai yra daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens modernizavimas, atnaujinant šilumos punkto įrenginius. Nors dauguma UAB „Raseinių šilumos tinklai“ priklausančių daugiabučių namų jau turi atnaujintus šilumos punktus, bet visada yra kur tobulėti. Automatizuoto šilumos punkto dėka daugiabutyje galima programuoti individualius vartotojo nustatymus (pavyzdžiui, nustatyti žemesnę temperatūrą naktimis ar išvykus). Patalpos neperšildomos pereinamuoju metu – šildymo sezono pradžioje ir pabaigoje. Taip pat labai svarbu izoliuoti šilumos punkto elementus. Labai dideli šilumos nuostoliai patiriami, kai neizoliuojami ar tik iš dalies izoliuojami vamzdiniai, sklendės, čiaupai, ventiliai.

Šilumos praradimas per duris ir langus

Lauko temperatūros mes negalime pakeisti, tačiau mes galime keisti savo, kaip šilumos vartotojų įpročius. Jeigu namo langai ir durys yra nekokybiški arba seni, reikėtų pasirūpinti, kad šiluma pro juos neišeitų į lauką. Norint gyventi šiltai, jie turi būti geros kokybės ir tinkamai prižiūrėti. Vieną kartą metuose reikėtų atlikti plastikinių langų reguliavimą, apkaustų tepimą, stiklo paketų keitimą dūžio atvejais, tarpinių atnaujinimą arba keitimą specialiomis medžiagomis. Tą paprastai atlieka tuo užsiimantys specialistai. Jei bus tinkamai užsandarinti langai, būstas bus geriau apsaugotas nuo šalčio, skersvėjų ir gatvės triukšmo, o kambaryje temperatūra pakils. Norint sumažinti šalto oro skverbimąsi į butą, galima užsandarinti duris specialiomis sandarinamomis

medžiagomis. Prie durų staktos galima priklijuoti gumines ar silikonines tarpines, kurių dėka durys sandariai prisitrauks ir prisispaus. Dvigubos durys į laiptinę ne tik mažina triukšmą, didina saugumą, bet ir padeda taupyti buto šilumą, nes daugumoje nerenovuotų pastatų laiptinių oro temperatūra yra žema. Patartina įstiklinti balkonus ir lodžijas. Jų stiklinimas sumažina šalto oro skverbimąsi į butą, todėl oro temperatūra gretimame kambaryje lieka normali ir vėjuotą dieną, taip pat, pagerinama garso izoliacija. Balkonuose ir lodžijose geriausia įrengti medines grindis ir po jomis pakloti izoliacinės medžiagos sluoksnį.

Šildymo radiatorių priežiūra

Jeigu radiatoriai šyla nevienodai reikėtų patikrinti, ar sistemoje neliko oro. Problemą išspręs iš sistemos išleistas oras. Jei tai nepadeda gali tekti pakeisti radiatorių. Reikia periodiškai valyti dulkes nuo šildymo radiatorių, nes dulkės mažina šilumos atidavimą aplinkai. Nepatartina ant radiatorių džiovinti skalbinius – garinimas yra daug šilumos reikalaujantis procesas. Nereikėtų uždengti radiatorių užuolaidomis iki žemės – tai šilumos patekimą į kambarį gali sumažinti net iki 40 proc. Norint pagerinti oro cirkuliaciją kambaryje, užuolaidų ilgis turėtų būti iki palangės. Saulėtomis žiemos dienomis verta prisiminti nemokamą šilumos šaltinį – saulę ir langų tuo metu neuždengti jokiais užuolaidomis. Jei radiatorius yra ne po langu, pritvirtinus lentyną virš jo, šilto oro srautą galima nukreipti į kambario vidų, nes kitu atveju jis kils tiesiai iki lubų. Nerekomenduojama radiatorių užstatyti sofomis, lovomis, spintomis ir kitais baldais. Už radiatorių patartina įrengti šilumą atspindinčius ekranus, t.y. už radiatoriaus esantį sienos plotą uždengus danga (pvz. folija, specialios izoliacinės medžiagos lakštu), nuo radiatoriaus į patalpas patenkanti šiluma sklis geriau, o šilumos nuostoliai per sieną už radiatoriaus sumažės. Ekranas atspindi iki 90 % infraraudonųjų spindulių ir sąlygoja patalpos oro temperatūros padidėjimą 1 – 2°C.

Karšto vandens taupymo priemonės

Energijos taupymas susijęs ir su taupiu vandens naudojimu, nes karštam vandeniui ruošti naudojama šiluminė energija. Išlaidos už karštą vandenį gali sudaryti nemažą dalį sąskaitos už šilumos energiją. Kasdien suvartojamo vandens kiekį galima smarkiai sumažinti be didelių pastangų: patartina dažniau praustis po dušu, o ne vonioje. Naudodamiesi dušu, karšto vandens suvartosite iki 30 litrų, o maudydamiesi vonioje – net iki 160 litrų. Sąskaitas už vandenį nesunku sumažinti įrengus mažo srauto dušo galvutes ir čiaupų tėkmės ribotuvus. Prausiantis reikėtų sumažinti vandens srovę. Valant dantis galima naudotis stikline. Būtina patikrinti, ar nevarva čiaupai ir unitazai – jie gali „vogti“ jūsų pinigus.

Indus galima plauti ne po čiaupu, bet užkimštoje kriauklėje ar dubenyje. Jiems nuskausti pakaks ir silpnos vandens srovelės. Indaplovė taip pat sumažina vandens suvartojimą. Jąjunkite tik tuomet, kai pilnai užpildysite indais.

Teisingas patalpų vėdinimas

Šaltuoju periodu norime visas duris ir langus laikyti uždarytus, bet yra labai svarbu leisti namams kvėpuoti, palaikyti juose šviežią orą ir išvengti perteklinės drėgmės. Per didelę drėgmę namuose gali padidinti šildymo sąnaudas net iki 30 proc. Patalpas reikėtų vėdinti ne ilgiau kaip 10-15 minučių iki galo atidarius langus ir sudarius trumpalaikį skersvėjį, kuris pakankamai išvėdintų patalpą, padėtų išvengti drėgmės ir kvapų kaupimosi. Taip vėdinti patalpas yra daug efektyviau, nei palikti langą ventiliacijos režimu ilgą laiką. Šiuo trumpu laiku oras patalpose sėkmingai išsivėdins, o visi jose esantys daiktai išlaikys savo šilumą. Tai leis namuose palaikyti pastovią temperatūrą. Prieškambario, laiptinės ir kitų vėsesnių patalpų duris reikėtų laikyti uždarytas.

Norint išvengti perteklinės drėgmės virtuvėje, gaminant maistą reikėtų nepamiršti įjungti gartraukį, naudotis ventiliacija, kai prausiatės duše ar vonioje. Esant galimybei, skalbinius džiovinti skalbinių džiovyklėje, o ne ant radiatorių.

Energetinis efektyvumas pasiekiamas įgyvendinus priemonių visumą

UAB „Raseinių šilumos tinklai“ atsako už efektyvų šilumos tiekimą iki pastato šilumos punkto, o už pastato šilumos punkto ir vidaus šilumos įrenginius atsakingi namų administratoriai, valdytojai ar jų pasamdyti prižiūrėtojai. Siekdami didinti energetinį efektyvumą, UAB „Raseinių šilumos tinklai“ yra atnaujinusi 23,966 km ilgio šilumos trasas, taip mažindama jų avarių tikimybę bei šilumos nuostolius. Per pastaruosius metus šilumos praradimai tinkluose nuolat mažinami. Taip UAB „Raseinių šilumos tinklai“ prisideda prie kuro sąnaudų mažinimo ir energijos naudojimo tvarumo didinimo. Kviečiame daugiabučių gyventojus prisidėti prie šios iniciatyvos ir atnaujinti pastatų konstrukcijas. Renovacijos dėka energijos taupymai gali būti ženkliai didesni – net iki 50 proc. Tik bendromis pastangomis gyvensime taupiau, tvariau, švaresnėje ir gražesnėje aplinkoje.

UAB „Raseinių šilumos tinklai“, vadovaudamasi su Energetikos ministerija 2017-10-31 pasirašytu energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimu ragina gyventojus atkreipti dėmesį į Aplinkos ministerijos paskelbtą kvietimą teikti paraiškas daugiabučiams renovuoti pagal valstybinę daugiabučių namų atnaujinimo programą. Šiuo metu yra naujovė, supaprastinanti kvietimo sąlygas. Nebebus privaloma keisti rūšio ir kitų nešildomų patalpų langų. Langų keitimo poreikis nustatomas individualiai, atsižvelgiant į jų fizinę būklę. Taip pat nustatyti specialieji reikalavimai projektams dėl balkonų, lodžijų, sušvelnintos sąlygos dėl šilumogražos (rekuperacijos) funkcijų. Seno daugiabučio namo atnaujinimas – tai efektyviausias būdas, siekiant sumažinti sąskaitas už šildymą.

Jau įgyvendintų projektų patirtis rodo, kad atlikus seno daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) darbus: atnaujinus šildymo sistemą, pakeitus butų ir kitų patalpų langus, įstiklinus balkonus, pakeitus stogo dangą ir pritaikius kitas energinį efektyvumą didinančias priemones, gyventojų mokėjimai už šildymą sumažėja apie 40 ir daugiau procentų. UAB „Raseinių šilumos tinklai“ apskaičiavo kiek realiai sutaupoma konkrečiais atvejais.

Šilumos poreikis šildymui įvertinamas naudojant dienolaipsnius. Dienolaipsniais nustatomas santykinis šilumos poreikis pasirinktu laikotarpiu. Tai reikalinga dėl to, kad taip nustatomas šilumos poreikis besikeičiant lauko ir patalpų oro temperatūrai. Dienolaipsniai apskaičiuojami: $DNL = (t_{\text{patalpų}} - t_{\text{lauko}}) \times \text{dienų skaičius}$. Pavyzdžiui: atsiskaitymo laikotarpiu 1 m² šildymui suvartotą vidutinį šilumos kiekį padalinus iš to mėnesio dienolaipsnių, gaunama reikšmė parodo santykinį (neatsižvelgiant į lauko ir patalpų oro temperatūros pokyčius ir atsiskaitymo laikotarpio trukmę) šilumos poreikį 1 m² šildymui. Šis metodas leidžia įvertinti šilumos energijos poreikio šildymui pokyčius iki ir po renovacijos. Palyginsime šilumos poreikį konkrečioms daugiabučiams namams iki ir po renovacijos. Grafikuose pateikta 3 daugiabučių namų (Jaunimo g. 25, Stonų g. 3, Žemaitės g. 1) šilumos poreikio 1 m² analizė lapkričio, gruodžio, sausio, vasario ir kovo mėnesiais. Kiekviename šių daugiabučių namų buvo suskaičiuotas 2020 – 2021 metų (iki renovacijos) ir 2023 – 2024 (po renovacijos) tais pačiais mėnesiais vidutinis šilumos poreikis 1 m² šildymui. Šilumos poreikis 1 m² šildymui buvo padalintas iš atitinkamo laikotarpio dienolaipsnių. Grafikuose akivaizdžiai matyti kaip ženkliai sumažėjo šilumos renovuotuose namuose. Jaunimo g. 25 daugiabučiame name šilumos poreikis vidutiniškai sumažėjo 42%, Stonų

g.3 daugiabučiame name - 49%, Žemaitės g.1 daugiabučiame name - 40%. Geriausiai tai pavaizduoja grafikai.

